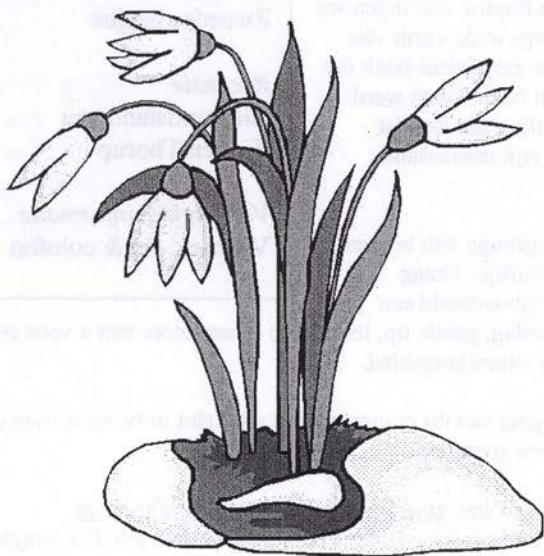

FNÞFRY Futhark

Verenigingsblad van de Scandinavische Vereniging Groningen

WELKOM !

In deze Futhark vindt u een overzicht van onze activiteiten voor de eerste helft van 2009. Tot en met juni organiseren we drie lezingen en willen we een wandeling gaan maken. De lezingen zullen gaan over Scandinavische muziek door de eeuwen heen, over het werk van de Nederlandse tekenaar Cornelis Jetses en dat van de Zweedse kunstenaar Carl Larsson en over het leven bij de Samen. Tijdens de wandeling gaan we op zoek naar punten in de stad Groningen die belangrijk waren in de Hanzetijd. Natuurlijk wordt hierbij extra aandacht aan de handel met Scandinavië besteed. Uitgebreidere informatie over de inhoud, de sprekers, plaats en tijd van deze lezingen en activiteit vindt u op pagina 3 en 4.

Daarnaast vindt u in deze Futhark drie recepten van Zweedse hapjes, waarvan er twee tijdens onze kerstviering in december geserveerd werden.

Van ons lid Jan Baptist ontvingen we een leuke bijdrage in de vorm van een recensie van een Deens boek dat in 2007 naar het Nederlands werd vertaald. We willen Jan Baptist bedanken voor zijn interessante bijdrage.

Als u ook een bijdrage wilt leveren, dan kan dat natuurlijk. Graag ontvangen we bijvoorbeeld een recensie, reisverslag, goede tip, leuke foto of anekdote van u voor een volgende uitgave van ons verenigingsblad.

Op de achterpagina van dit nummer vindt u tot slot informatie over de vereniging en een goede tip.

Kopij kunt u sturen aan: scandinavischevereniging@home.nl
of per post aan de Scandinavische Vereniging Groningen, Corthinghpoort 3,
9716 GX Groningen.

Meer informatie over de vereniging en o.a. de nieuwste informatie over onze lezingen, vindt u op: www.scandinavischevereniginggroningen.net

INHOUD

<i>Aankondiging</i>	
Komende activiteiten	3
<i>Recepten</i>	
Zweedse hapjes	5
<i>Recensie</i>	
Niemandslan van Kirsten Thorup	6
<i>Verenigingsinformatie</i>	
Verzoek, tip & colofon	8

KOMENDE ACTIVITEITEN

'Scandinavische muziek 1709-1809-1909'

door Alan Swanson

5 maart 2009

Tot onze grote vreugde heeft de oud-voorzitter van de Scandinavische Vereniging, prof. em. Alan Swanson, toegezegd om een lezing te komen houden over Scandinavische muziek.

Alan Swanson, oud-professor aan de Scandinavische Afdeling aan de RuG, heeft samen met het bestuur van de Scandinavische Vereniging Groningen gekozen voor een onderwerp waar Scandinavische muziek volop aan bod kan komen, namelijk een muzikale reis door de Scandinavische toonladders. We schrijven 2009 en dhr. Swanson zal ons begeleiden door de eeuwen heen met de jaartallen 1709, 1809 en 1909 als vaste punten. Het belooft een interessante avond te worden, waar Alan Swanson op zijn bekende enthousiaste manier zijn kennis over Scandinavische muziek met ons zal delen.

Aanvang: 19.30 uur. Zaal 15.0031, Harmoniegebouw

'Een Zweedse parallel. Het boerenleven door de ogen van Carl Larsson en Cornelis Jetses',

gevolgd door de Algemene Ledenvergadering (ALV)

door Saskia de Bodt

22 april 2009

Voor de tentoonstelling *Jetses aan de Wand* over de schoolplaten van de Nederlandse tekenaar Cornelis Jetses (tot 22 juni in het Nationaal Onderwijsmuseum in Rotterdam en vanaf november a.s. te zien in Slochteren) deed Saskia de Bodt onderzoek naar de overeenkomst tussen het werk van Cornelis Jetses en dat van de Zweedse kunstenaar Carl Larsson. Zij zal een en ander toelichten in een lezing getiteld: *Een Zweedse parallel. Het boerenleven door de ogen van Carl Larsson en Cornelis Jetses*.

Saskia de Bodt (1952) is als kunsthistoricus verbonden aan de Universiteit van Utrecht. Ze is sinds 1 mei 2008 aangesteld als Hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam met als leeropdracht de geschiedenis van de illustratie in Nederland en Vlaanderen 1850 tot heden. Saskia de Bodt werkte als gastconservator in kunstmusea in Nederland, België, Denemarken, Verenigde Staten en Japan. Enkele publicaties van haar hand zijn *Prentenboeken*.

Aankondiging (vervolg)

Ideologie en Illustratie (2003), *Getekend, Hans Christian Andersen* (2005) en *Een Zeeuwse idylle* (2006).

Na afloop van de lezing door Saskia de Bodt houden we onze Algemene Ledenvergadering. De stukken voor deze vergadering worden u vooraf per post toegestuurd.

Aanvang: 19.30 uur. Zaal 12.0012, Harmoniegebouw

'Ontwikkelingen in de Samische woon- en eetcultuur door de tijden heen'

door Nellejet Zorgdrager

14 mei 2009

In mei neemt de Scandinavische Vereniging u mee naar het werkelijk hoge noorden van Europa: het woongebied van de Samen in de top van Noorwegen, Zweden en Finland.

De Groningse sociaal-antropologe Nellejet Zorgdrager zal ons in een lezing inwijden in de cultuur van dit gebied en zijn bewoners.

Zij zal de Samische samenleving aan ons laten zien aan de hand van de manier waarop de bevolking in de vaak barre omstandigheden woont en zich voedt, in het verleden en het heden.

Nellejet Zorgdrager is internationaal bekend als onderzoeker van de Samische geschiedenis. In 1989 promoveerde zij in Utrecht op een proefschrift over de onrust in Kautokeino, waar in 1852 de Samische bevolking in opstand kwam tegen het door hen ervaren Noorse kolonialisme. Dit onderzoek heeft in Noorwegen ruime aandacht en waardering gekregen.

Aanvang: 19:30 uur. Zaal 15.0037, Harmoniegebouw

Wandeling met het Het Hanze Huis

juni 2009 (onder voorbehoud)

In juni willen we in samenwerking met Het Hanze Huis een historische wandeling door de binnenstad van Groningen maken. Tijdens de wandeling wordt stil gestaan bij de rol van de Scandinavische landen in de Hanzetijd. Na ontvangst met koffie, thee en lekkernijen uit de Scandinavische Hanzesteden lopen we met een gids langs de punten in de stad waar de vroegere handel een belangrijke rol speelde. Na terugkomst staat er opnieuw iets lekkers voor iedereen klaar. We streven ernaar deze wandeling in juni te organiseren. Nadere informatie volgt zo snel mogelijk.

ZWEEDSE HAPJES

Door Christa Nagel

Broodrolletje met gravlax (4 p)

Ingrediënten: 2 plakken zacht Zweeds brood (mjukt tunnbröd)
200 g gravlax in plakjes
1 potje gravlax-saus (gravlaxsås)

Bereiding:

Beboter het brood en leg de plakjes zalm op het brood. Doe de saus over de zalm. Rol het geheel op en snij de broodrolletjes in plakken (1-2 cm). Geef de rolletjes als hapje bij de borrel of bij een glas bier.

Broodrolletjes met rendierrookvlees (4 p)

Ingrediënten: 2 plakken zacht Zweeds brood (mjukt tunnbröd)
1 pakje rendierrookvlees (rökt renstek)
1 potje mierikswortelsaus (pepparrottsås)
een paar blaadjes sla

Bereiding:

Beboter de plakken brood. Leg de blaadjes sla op het brood, vervolgens het rendierrookvlees en doe de mierikswortelsaus over het vlees. Rol het geheel op en snij de broodrolletjes in plakken (1-2 cm).

Janssons frestelse (De verleiding van Jansson) (4 p)

Ingrediënten: 8-10 aardappelen
2 uien
20 ansjovisfilets
3 dl melk
1 eetlepel paneermeel
2 eetlepels boter of margarine

Bereiding:

Schil de aardappelen en de uien. Rasp de aardappelen grof. Snijd de ui fijn. Eventueel kan de ui in weinig boter gesmoord worden. Vul een beboterde ovenschaal met laagjes aardappelen, ui en ansjovisfilets. Eindig met de aardappelen. Giet de helft van het vocht (gemengd met 2-3 eetlepels vocht van de ansjovisfilets) erover. Strooi klontjes boter erover en bestrooi het geheel met paneermeel. Zet de schaal 45 minuten in een oven van 225 graden. Giet het restje vocht aan het eind van de bereidingstijd langs de randen. Serveren met brood, boter en kaas en met een gemengde salade.

Ingrediënten zijn te koop bij de Foodstore van Ikea

NIEMANDSLAND VAN KIRSTEN THORUP

Door Jan Baptist

De oude man die niet meer verder wil, weg wil uit het verzorgingstehuis, wat niet lukt en daarom besluit uit het leven te stappen en naar zijn overleden vrouw te gaan. De dochter die niet wil accepteren dat haar vader dement is en denkt dat hij met een goede verzorging nog een aantal jaren gelukkig kan leven. De zoon en zijn gezin die de vader niet meer kunnen verzorgen en de verzorging aan het tehuis overlaten. Het tehuis dat zijn best doet maar niet meer kan dan wat ze doet: oppassen dat de patiënt niet wegloopt en zichzelf en anderen geen schade berokkent. Een verhaal over oud en hulpbehoevend worden en hoe daarmee om te gaan.

Vanuit verschillende vertelposities beschrijft Kirsten Thorup (foto) in de roman *Niemandsland* (2003) het verhaal van een oude, dementerende man die voor zijn eigen bestwil en omdat de kinderen hem niet meer kunnen verzorgen, in een verzorgingstehuis wordt geplaatst. Ze creëert verschillende invalshoeken voor het verhaal, vanuit de oude man, vanuit de dochter, vanuit de zoon en ook vanuit de verteller. Waarbij de verschillende vertelposities en de vorm van de vertelling (lyrisch vertellend, beschrijvend, in dialoogvorm) elkaar afwisselen.

Carl Sørensen is door zijn zoon en schoondochter in een verzorgingstehuis geplaatst, omdat ze de verzorging niet meer aankunnen. Zijn vrouw is zeven maanden geleden overleden en hij is in die tijd hard achteruit gegaan, beginnen te dementeren en afasie. Nu zit hij zeer tegen zijn zin in het verzorgingstehuis. Hij wil weg, naar huis. Hij wil naar het graf van zijn vrouw, er moeten bloemen gelegd worden, maar het tehuis laat hem niet naar buiten, bang dat hij weg zal lopen en in verwarde toestand rond gaat zwerven.

Hij is kwaad op het personeel, op het tehuis. Hij scheldt en vloekt wat hij anders nooit doet en zijn beide kinderen altijd heeft verboden. Zijn gedachten zijn nog helder, maar door zijn afasie kan hij zich niet meer uitdrukken en zegt hij de verkeerde woorden.

Hij weigert om te gaan met de andere bewoners van het tehuis, ligt gekleed in bed. Hij heeft een dochter en een zoon, de dochter (de vijftig net gepasseerd) is acht jaar ouder dan de zoon. Zijn zoon heeft zijn winkel in landbouwartikelen overgenomen, is getrouwd, twee kinderen. Zijn dochter werkt free-lance in de

Recensie (vervolg)

reclame en heeft een zoon van begin twintig, die zich heeft aangesloten bij Scientology en nu niets meer met zijn moeder te maken wil hebben, haar het gebrek aan gezinsleven verwijt, haar altijd afwezig zijn, gebrek aan warmte en aandacht in een eenouder gezin.

De dochter die jarenlang nauwelijks contact heeft gehad met haar familie, is het oneens met haar broer over de opname van hun vader in het verpleegtehuis. Zij vindt dat vader zich in zijn eigen omgeving en met hulp en ondersteuning beter kan redden dan op deze vreemde plek. Ze is bereid die verzorging op zich te nemen. Het hoofd van de verpleging legt haar uit in welke conditie haar vader zich bevindt. Als ze hem ziet, schrikt ze. Ze probeert contact te leggen, maar hij herkent haar niet. Ze besluit kerst samen met haar vader te vieren. Als ze alleen met hem is, vertelt haar vader in gebroken zinnen dat haar moeder niet haar moeder is, maar dat de jongere zus van haar moeder haar moeder is. De tante waarmee ze altijd zo goed kon opschieten en die maar zestien jaar ouder was dan zij, blijkt haar moeder te zijn, ze wil het niet geloven.

Carl Sørensen heeft altijd van zijn vrijheid gehouden. 's Middags liet hij de winkel over aan zijn vrouw en trok erop uit, de natuur in. Nu zit hij vast in het verzorgingstehuis. Carl besluit op te houden met eten en drinken. Hij wil naar zijn vrouw. Na zeven dagen komt er een arts. Er wordt besloten hem in het verzorgingstehuis te laten en niet over te brengen naar het ziekenhuis. Men gunt hem een humane dood. Hij is 94.

Ingenmandsland, in 2003 uitgegeven door Gyldendal, werd door Kor de Vries uit het Deens in het Nederlands vertaald en in 2007 uitgegeven door Cossee onder de titel Niemandland.

VERZOEK VAN DE SECRETARIS

De Scandinavische Vereniging Groningen wil haar leden graag op verschillende manieren informeren over activiteiten en nieuws. De website en het verenigingsblad zijn daar voorbeelden van. Daarnaast wil de vereniging graag meer en meer via e-mail met haar leden communiceren. Dit is niet alleen goedkoper, maar ook sneller dan via de traditionele post.

Ontvangt u de uitnodigingen voor onze lezingen nog niet via e-mail? Dan willen we u vragen uw e-mailadres door te geven aan de secretaris. Dit kan door een e-mail te sturen aan:
scandinavischevereniging@home.nl

TIP

Op onze website vindt u onder de knop 'Scandinavië allerlei' een overzicht met filmvertoningen, tentoonstellingen, concerten, beurzen, voorlichtingsmiddagen, theatervoorstellingen, lezingen en andere activiteiten die allemaal op de een of andere manier met Scandinavië te maken hebben.

Dit overzicht wordt regelmatig bijgewerkt. Bent u op zoek naar een idee voor een leuk uitje, kijkt u dan op onze site:

COLOFON

Dit blad is een uitgave van de Scandinavische Vereniging Groningen.

De redactie bestaat uit het bestuur van de vereniging:
Anders Bay (voorzitter),
Frank Houwaard
(penningmeester/secretaris),
Christa Nagel,
Niels Rambags,
Hans Spa,
Sandra Westerhof

Het blad wordt gratis verspreid onder alle leden van de Scandinavische Vereniging Groningen.

Het lidmaatschap van de vereniging kost per jaar (prijzen in 2009)
€ 15,00 voor individuen
€ 22,50 voor paren en
€ 7,50 voor studenten.

Wij zijn te bereiken per post:
Cortinghpoort 3
9716 GX Groningen

via e-mail:
scandinavischevereniging@home.nl

op internet:
www.scandinavischevereniginggroningen.net